

Įmonės socialinė atsakomybė už žmogaus teises ir aplinkos apsaugą pirkimų srityje

Taip gyventi verta!

„Lidl“ tvarumas

“

Mes tikime, kad pagarba žmogaus teisėms ir jų stiprinimas yra pagrindinis valstybių, verslo bendruomenės ir kiekvieno iš mūsų įsipareigojimas, už kurį visi esame vienodai atsakingi. Mūsų socialinę atsakomybę vertiname kaip dinamišką procesą, todėl nuolat peržiūrime šią politiką ir ją tobuliname.

”

Turinys

1. Įžanga	3
2. Mūsų suvokimas	4
3. Socialinės atsakomybės valdymo metodai	6
3.1. Rizikos ir galimybių nustatymas	7
3.2. Reikalavimų ir procesų apibrėžimas	10
3.3. Įgyvendinimas ir kontrolė	14
3.3.1. Tinkami atlyginimai ir pajamos	18
3.3.2. Tvari kakavos tiekimo grandinė.....	20
3.3.3. Tvari žuvies tiekimo grandinė.....	21
3.3.4. Sąžininga prekyba bananais	22
3.4. Tobulinimas	23
3.5. Komunikacija	24
4. Organizacija ir atsakomybės paskirstymas	25

1. Įžanga

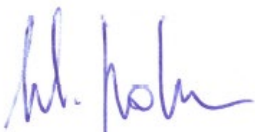
Pagarba žmogaus teisėms ir aplinkos apsauga sudaro „Lidl“ verslo veiklos pagrindą, ir tai yra strateginiai principai, kurių laikomės visų pirma pirkimų srityje. Atsižvelgdami į tai, mes ir toliau tvirtai sieksime, kad socialinės atsakomybės ir aplinkos apsaugos standartų būtų laikomasi visoje mūsų vertės kūrimo grandinėje.

Įgyvendinant įmonės socialinę atsakomybę būtinas skaidrumas. Todėl laikydamiesi savo įsipareigojimo publikuoti tvarumo ataskaitas, reguliariai teiksime informaciją apie mūsų taikomų priemonių rezultatus ir jomis daromą pažangą. Siekdami nuolat vertinti riziką, įdiegėme reguliaraus rizikos analizavimo sistemą. Tai suteikia mums galimybę ir ateityje tiksliau nustatyti, kokia rizika kyla mūsų tiekimo grandinėje ir imtis atitinkamų priemonių. Tuo remdamiesi ir atsižvelgdami į varomąsias jėgas, socialinio ir ekologinio pobūdžio klausimus, su kuriais tenka susidurti pirkimų srityje, taikomas priemones nuolat peržiūrimės ir atitinkamai tobuliname.

Šiuo klausimu mums itin padeda dialogas su mūsų suinteresuotomis šalimis: tiekėjais, specialistais, pilietinės visuomenės organizacijomis ir profesinėmis sąjungomis. Siekdami didesnės socialinės ir ekologinės savimone, kartu su savo darbuotojais ir verslo partneriais mes ir toliau telksime dėmesį į reguliarias mokymo ir ugdymo priemones. Be to, stengiamės stiprinti esamas partnerystes bei iniciatyvas ir plėtoti naujas bendradarbiavimo formas.

Šiomis priemonėmis ir mūsų valdymo metodais norime toliau veiksmingai gerinti savo partnerių gyvenimo sąlygas tiekimo grandinėse.

Šį pozicijos dokumentą patvirtino „Lidl Lietuva“ vadovybė.

Wojciech Grohn

UAB „Lidl Lietuva“ pirkimų tarnybos vadovas

Daugiau socialinės atsakomybės nuorodų rasite čia:

<https://imone.lidl.lt/>

Kontaktai:

UAB „Lidl Lietuva“

Viršuliškių skg. 34, LT-05132 Vilnius

2. Mūsų suvokimas

Būdama viena didžiausių pasaulyje prekybos įmonių, „Lidl“ imasi vadovaujančio vaidmens tvarumo srityje, kad užtikrintų sąlygas vystytis ateities verslui. Pasaulis susiduria su dideliais iššūkiais – apsaugoti aplinką ir žmogaus teises bus galima tik veikiant pasauliniu lygmeniu. Ekologine prasme žmonija šiuo metu gyvena ne pagal savo galimybes. Du iš trijų žmonių, gyvenančių dideliame skurde, yra vis dar priklausomi nuo žemės ūkio veiklos. Formuodama tvaresnį, sąžiningesnį ir sveikesnį savo prekių asortimentą, „Lidl“ nori padėti spręsti šiuos ir kitus uždavinius, įgyvendinti nuoseklius tobulinimo veiksmus ir siekti ilgalaikių rezultatų.

Pagal strateginės analizės metodą parengėme ir privalomai nustatėme viziją, misiją, prioritetus bei konkrečias priemones, siekdami apibrėžti, kaip „Lidl“ supranta tvarumą. Kurdami šią strategiją, ne tik suorganizavome išsamias vidines konsultacijas, bet ir atsižvelgėme į mūsų klientų ir visuomenės lūkesčius, nevyriausybinių organizacijų išsikeltus prioritetus, o taip pat į teisinius pasikeitimus ir mokslinius įrodymus. Be to, kurdami priemonių rinkinį, atsižvelgėme į poveikį, kurio galime pasiekti planuodami tiekimo grandines ir darydami joms įtaką.

Taip identifikavome pagrindines sritis, kurios yra svarbios mūsų veikloje ir pagal tai nustatėme dabarties ir ateities uždavinius. Pagrindinės „Lidl“ pirkimų tarnybos tvarumo strategijos veiklos sritys yra klimato kaita, vanduo, žiedinė ekonomika, žmogaus teisės, žaliavos, biologinė įvairovė ir atsakingai pagaminta produkcija.

Pridėtinės vertės struktūra mažmeninės prekybos ir maisto gamybos sektoriuose tampa vis sudėtingesnė ir apima rinkos dalyvius bei įmones iš įvairių šalių. Didžiausi žmogaus teisių ir aplinkos apsaugos iššūkiai slypi šiose tiekimo grandinėse, kurios tampa vis labiau globalizuotomis. Žmogaus teisių pažeidimo rizika dažnai kyla dėl kompleksinių priežasčių ir neretai kelia iššūkių, kurie turi įtakos visai ekonomikai. Pavyzdžiui, socialinę riziką darbuotojų saugos ir sveikatos, susivienijimų laisvės, nediskriminavimo ir tinkamo apmokėjimo už darbą, vaikų ir priverstinio darbo srityse dažnai galima pašalinti tik priimant sisteminius sprendimus. Todėl „Lidl“ bendradarbiauja su vyriausybėmis, kitomis įmonėmis, tiekėjais ir pilietinės visuomenės organizacijomis bei aktyviomis pastangomis padeda kurti socialinę ateitį, kurioje būtų verta gyventi.

Be to, išteklius maisto produktų gamybai visada reikia naudoti kuo efektyvesniu ir kuo saugesniu aplinkai būdu. Ieškant atsakingų auginimo, derliaus nuėmimo ir perdirbimo metodų, ypač atsižvelgiant į vis didėjantį pasaulio gyventojų skaičių, reikalinga pusiausvyra tarp didesnio našumo iš vienos pusės ir dirvožemio, oro, vandens išteklių ir biologinės įvairovės tausojimo iš kitos pusės, todėl norime glaudžiau susieti išteklių panaudojimą su pasaulio gamtinių išteklių apribojimais ir savo ekonomine veikla aktyviai dalyvauti ekosistemų išsaugojime.

Šiame poziciniame dokumente pristatome mūsų požiūrį į tai, kaip sumažinti pagrindinių veiklos sričių riziką, taip pat mūsų įsipareigojimus ir konkrečias priemones, kurias šiuo metu įgyvendiname.

Paiškinimai, standartai ir gairės

Būdami viena iš pirmaujančių prekybos įmonių, jaučiamės įpareigoti gerbti žmogaus teises, tausoti aplinką ir užkirsti kelią galimiems pavojams. „Lidl Lietuva“ socialinė atsakomybė žmogaus teisių ir aplinkos apsaugos srityje pagrįsta mūsų įsipareigojimu laikytis šių tarptautiniu mastu pripažintų teisės aktų ir gairių:

- **Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos,**
- **JT tvaraus vystymosi tikslų,**
- **JT vaiko teisių konvencijos,**
- **JT konvencijos dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims,**
- **JT pagrindinių principų dėl verslo ir žmogaus teisių,**
- **JT moterų įgalinimo principų,**
- **Tarptautinės darbo organizacijos (ILO) konvencijų, pagrindinių darbo standartų ir rekomendacijų dėl darbo ir socialinių standartų,**
- **EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms,**
- **Dakos orios migracijos principų.**

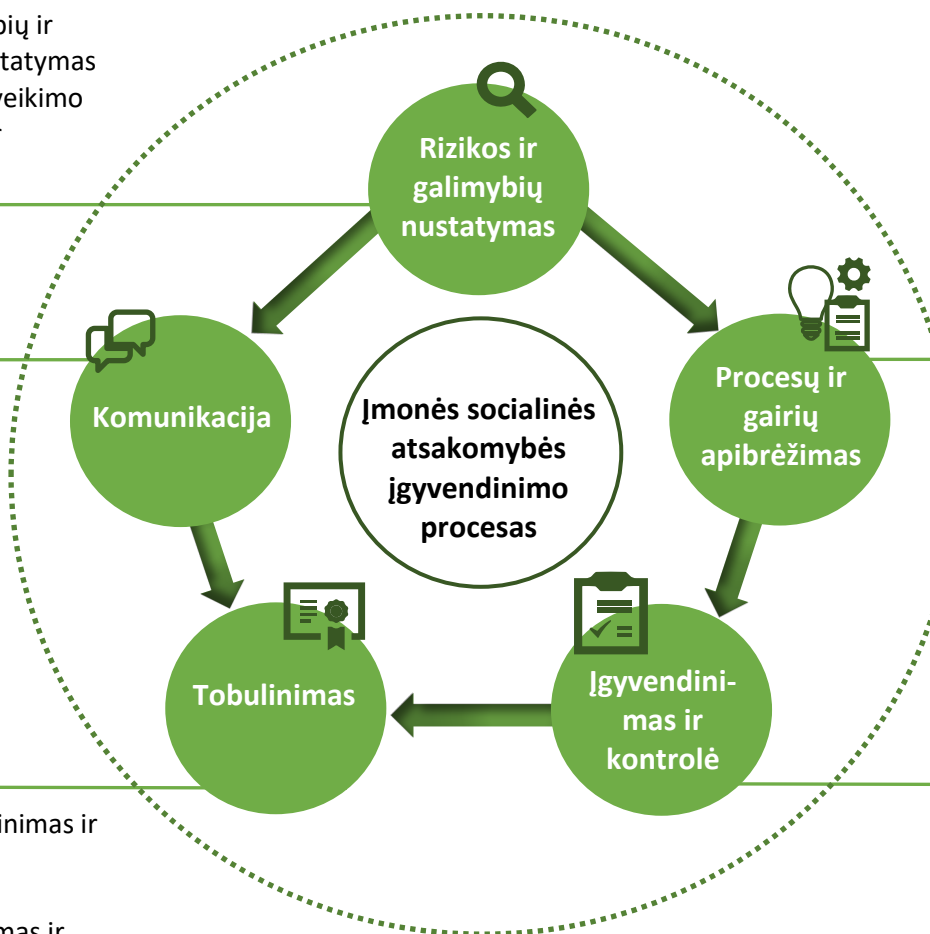
Be to, nuo 2006 m. mūsų vidaus procesai grindžiami Elgesio kodeksu, kuris taip pat yra neatsiejama sutarčių su tiesioginiais verslo partneriais dalis. Atsakomybe tinkamai valdyti savo poveikį mūsų tiekimo grandinėse dalijamės su visais mūsų verslo partneriais, todėl įpareigojame juos savo tiekimo grandinėse imtis atitinkamų veiksmų ir užtikrinti, kad jų tiekėjai taip pat laikytųsi Elgesio kodekso nuostatų. Neveiksnumo dėl priverstinio ir vaikų darbo atvejais „Lidl“ laikosi visiško netoleravimo politikos, todėl, laikydamasi savo socialinės atsakomybės įsipareigojimų, nuosekliai tiria galimus pažeidimus.

3. Socialinės atsakomybės valdymo metodai

Savo valdymo metodais užtikriname, kad socialinės atsakomybės strategija įmonėje bus struktūriškai įgyvendinama ir nuosekliai palaikoma. Kurdami savo verslo procesus ir gamindami privačių prekės ženklų produktus, sistemingai analizuojame esamą arba galimą žmogaus teisių pažeidimo riziką ir poveikį aplinkai. Analizės rezultatai panaudojami siekiant nustatyti konkrečias priemones, veiksmingai padedančias kovoti su neigiamu mūsų verslo poveikiu, jo išvengti ir jį sušvelninti.

- Asortimentu pagrįstos reikšmingumo analizės vykdymas
- Pagrindinių galimybių ir rizikos veiksnių nustatymas
- Poveikio ir galimų veikimo būdų nustatymas ir įvertinimas

- Skaidrių ataskaitų apie pasekmes teikimas vidaus ir išorės tikslinėms grupėms

- Procesų ir gairių tikrinimas ir tobulinimas
- Neigiamų padarinių eliminavimas, vengimas ir švelninimas
- Galimybės pasinaudoti veiksmingais skundų perdavimo mechanizmais užtikrinimas
- Pažeidimų ištaisymas

- Soc. atsakomybės gairių, tikslų ir pagrindinių veiklos rodiklių nustatymas
- Audituojamų procesų įdiegimas
- Išmatuojamumo užtikrinimas
- Rolių ir atsakomybės nustatymas

- Nuoseklaus integravimo į tiekimo grandinę užtikrinimas ir stebėjimas
- Tiekimo grandinių ir komercinės veiklos subjektų auditavimas, vertinimas ir vystymas

3.1. Rizikos ir galimybių nustatymas

Mes nuolat vertiname, kokia rizika kyla ar galėtų kilti gaminant mūsų produktus mūsų nustatytose strateginėse veiklos srityse. Norime, kad būtų galima išmatuoti ekonominę, ekologinę ir socialinę riziką, siekdami greta tiesioginės rizikos mūsų veiklai apskaičiuoti ir mūsų tiekimo grandinės riziką bei inicijuoti atitinkamas priemones.

Mes įvertiname galimą riziką mūsų privačių prekių ženklų produktų gamybos grandinėje naudodami tokius indeksus kaip Tarptautinės profesinių sąjungų konfederacijos (ITUC) skelbiamas Globalus teisių indeksas ir Globalus vergystės indeksas, taip pat Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos duomenis bei Aplinkosaugos veiksmingumo indeksą. Be to, nuolat keičiamės idėjomis su išorės suinteresuotomis šalimis ir, pavyzdžiui, naudojame pilietinės visuomenės organizacijų, profesinių sąjungų ir kitų specialistų gerąją praktiką. Su visų šių ekspertų pagalba nustatome likusias kliūtis puoselėjant žmogaus teises ir susivienijimų laisvę.

Savo tiekimo grandinėje taip pat siekiame sistemingai nustatyti galimą riziką. Tuo tikslu visose prekių grupėse atliekame išsamų rizikos vertinimą: vertiname, kokį tiesioginį neigiamą poveikį mūsų verslo veikla daro žmogaus teisėms, tuo pačiu atsižvelgdami į pavojų aplinkai, pvz., vandens taršą arba šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją. Šie veiksniai savo ruožtu gali turėti neigiamos įtakos žmogaus teisių padėčiai. Savaimė suprantama, mūsų analizė apima visą vertės grandinę – nuo žaliavų gavybos iki galutinio produkto.

Visose veiklos srityse nustatėme kriterijus ir rodiklius, kurie padės dar ir kiekybiškai įvertinti esamą riziką arba realų poveikį. Šie veiksniai padeda išmatuoti ir palyginti riziką: pavyzdžiui, su klimatu susijusi rizika vertinama pagal tai, kiek šiltnamio efektą sukeliančių dujų išskiriama visoje tiekimo grandinėje. Biologinės įvairovės mažėjimo rizika nustatoma atsižvelgiant į tikimybę, jog gaminant produktus išnyks tam tikros rūšys. Tuomet, remdamiesi veiksniais ir atitinkamais pirkimų mastais modeliuojame, kurios tiekimo grandinės yra itin rizikingos, kuriame vertės grandinės etape kyla didžiausia rizika darbuotojams ir smulkiesiems ūkininkams ir kuriose srityse pajusime didžiausią poveikį.

Atlikdami bendrą mūsų privačių prekės ženklų produktų asortimento rizikos įvertinimą, nustatėme šiuos su žaliavomis susijusius socialinius ir ekologinius rizikos veiksnius:

Mūsų rizikos analizė: žaliavos, rizika ir šalių klasifikacija

BANANAI

Socialinė rizika:

- Vaikų darbas: Brazilija, Ekvadoras, Filipinai
- Priverstinis darbas: Indija, Indonezija
- Darbuotojų teisės: Brazilija, Kinija, Filipinai
- Diskriminacija: Indija, Indonezija

Aplinkos rizika:

- Biologinė įvairovė: Ekvadoras, Indija
- Pažeidžiamumas klimato kaitos atžvilgiu: Indija, Filipinai
- Žemės išnaudojimas ir miškų kirtimas: Brazilija, Ekvadoras, Indonezija
- Vandens rizika: Brazilija, Indija

ŽUVIS

Socialinė rizika:

- Vaikų darbas: Filipinai, Tailandas, Vietnamas
- Priverstinis darbas: Kinija, Tailandas, Vietnamas
- Darbuotojų teisės: Indonezija, Tailandas, Vietnamas
- Diskriminacija: Marokas, Meksika, Indonezija

Aplinkos rizika:

- Biologinė įvairovė: Kinija, Indija, JAV
- Pažeidžiamumas klimato kaitos atžvilgiu: Indija, JAV
- Žemės išnaudojimas ir miškų kirtimas: Brazilija, Malaizija, Vietnamas
- Vandens rizika: Čilė, Kinija, Indija

KAKAVA

Socialinė rizika:

- Vaikų darbas: Dramblio Kaulo Krantas, Gana, Nigerija
- Priverstinis darbas: Dramblio Kaulo Krantas, Gana, Indonezija
- Darbuotojų teisės: Brazilija, Dramblio Kaulo Krantas, Indonezija
- Diskriminacija: Dramblio Kaulo Krantas, Gana, Indonezija

Aplinkos rizika:

- Biologinė įvairovė: Dramblio Kaulo Krantas, Gana, Indonezija
- Pažeidžiamumas klimato kaitos atžvilgiu: Dominikos Respublika, Nigerija
- Žemės išnaudojimas ir miškų kirtimas: Brazilija, Ekvadoras, Dramblio Kaulo Krantas, Gana
- Vandens rizika: Brazilija, Gana, Nigerija

RYŽIAI

Socialinė rizika:

- Vaikų darbas: Bangladešas, Indija, Vietnamas
- Priverstinis darbas: Indija, Tailandas, Vietnamas
- Darbuotojų teisės: Kinija, Tailandas, Vietnamas
- Diskriminacija: Indija, Indonezija, Mianmaras

Aplinkos rizika:

- Biologinė įvairovė: Kinija, Indija, Vietnamas
- Pažeidžiamumas klimato kaitos atžvilgiu: Indija, Mianmaras, Vietnamas
- Žemės išnaudojimas ir miškų kirtimas: Kinija, Indija, Vietnamas
- Vandens rizika: Kinija, Indija, Vietnamas

ARBATA

Socialinė rizika:

- Vaikų darbas: Indija, Kenija, Šri Lanka
- Priverstinis darbas: Kinija, Indija, Šri Lanka
- Darbuotojų teisės: Kinija, Indija, Kenija
- Diskriminacija: Indija, Kenija, Turkija

Aplinkos rizika:

- Biologinė įvairovė: Kinija, Indija, Kenija
- Pažeidžiamumas klimato kaitos atžvilgiu: Indija, Kenija, Vietnamas
- Žemės išnaudojimas ir miškų kirtimas: Kinija, Indija, Indonezija
- Vandens rizika: Kinija, Indija

MEDVILNĖ

Socialinė rizika:

- Vaikų darbas: Indija, Turkmėnija, Uzbekistanas
- Priverstinis darbas: Indija, Pakistanas, Uzbekistanas
- Darbuotojų teisės: Indija, Pakistanas, Uzbekistanas
- Diskriminacija: Indija, Pakistanas

Aplinkos rizika:

- Biologinė įvairovė: Indija, Turkija, JAV
- Pažeidžiamumas klimato kaitos atžvilgiu: Indija, Pakistanas, JAV
- Žemės išnaudojimas ir miškų kirtimas: Brazilija, Kinija, Indija
- Vandens rizika: Kinija, Indija, JAV

LAZDYNO RIEŠUTAI

Socialinė rizika:

- Vaikų darbas: Azerbaidžanas, Sakartvelas, Turkija
- Priverstinis darbas: Kinija, Sakartvelas
- Darbuotojų teisės: Kinija, Iranas, Turkija
- Diskriminacija: Azerbaidžanas, Iranas

Aplinkos rizika:

- Biologinė įvairovė: Sakartvelas, Turkija, JAV
- Pažeidžiamumas klimato kaitos atžvilgiu: JAV
- Žemės išnaudojimas ir miškų kirtimas: Azerbaidžanas, Kinija, Sakartvelas
- Vandens rizika: Azerbaidžanas, Kinija, Iranas

PALMIŲ ALIEJUS

Socialinė rizika:

- Vaikų darbas: Dramblio Kaulo Krantas, Nigerija
- Priverstinis darbas: Indonezija, Malaizija, Tailandas
- Darbuotojų teisės: Indonezija, Kolumbija, Malaizija
- Diskriminacija: Gvatemala, Indonezija, Papua Naujoji Gvinėja

Aplinkos rizika:

- Biologinė įvairovė: Ekvadoras, Indonezija, Papua Naujoji Gvinėja
- Pažeidžiamumas klimato kaitos atžvilgiu: Indonezija, Malaizija, Tailandas
- Žemės išnaudojimas ir miškų kirtimas: Indonezija, Malaizija, Tailandas
- Vandens rizika: Indonezija, Nigerija, Tailandas

SOJA

Socialinė rizika:

- Vaikų darbas: Indija, Nigerija, Paragvajus
- Priverstinis darbas: Kinija, Indija, Ukraina
- Darbuotojų teisės: Brazilija, Indija, Ukraina
- Diskriminacija: Bolivija, Indija

Aplinkos rizika:

- Biologinė įvairovė: Argentina, Kinija, Indija
- Pažeidžiamumas klimato kaitos atžvilgiu: Indija, Kanada, JAV
- Žemės išnaudojimas ir miškų kirtimas: Bolivija, Brazilija, Paragvajus
- Vandens rizika: Brazilija, Kinija, Indija

CELIULIOZĖ

Socialinė rizika:

- Vaikų darbas: Kinija, Indonezija, Rusija
- Priverstinis darbas: Kinija, Indonezija, Rusija
- Darbuotojų teisės: Brazilija, Kinija, Indonezija
- Diskriminacija: Brazilija, Indonezija

Aplinkos rizika:

- Biologinė įvairovė: Indonezija, Kanada, Rusija
- Pažeidžiamumas klimato kaitos atžvilgiu: Japonija, Kanada, JAV
- Žemės išnaudojimas ir miškų kirtimas: Brazilija, Kinija, Indonezija
- Vandens rizika: Brazilija, Kinija, JAV

GĖLĖS IR AUGALAI

Socialinė rizika:

- Vaikų darbas: Etiopija, Kenija
- Priverstinis darbas: Etiopija, Kenija, Tailandas
- Darbuotojų teisės: Etiopija, Kinija, Malaizija
- Diskriminacija: Etiopija, Kenija

Aplinkos rizika:

- Biologinė įvairovė: Etiopija, Ekvadoras, Kenija
- Pažeidžiamumas klimato kaitos atžvilgiu: Kenija, Tailandas
- Žemės išnaudojimas ir miškų kirtimas: Ekvadoras, Kolumbija, Malaizija
- Vandens rizika: Etiopija, Kinija, Kenija

KAVA

Socialinė rizika:

- Vaikų darbas: Etiopija, Kolumbija
- Priverstinis darbas: Etiopija, Indonezija, Kolumbija
- Darbuotojų teisės: Brazilija, Gvatemala, Indonezija
- Diskriminacija: Etiopija, Hondūras, Indija

Aplinkos rizika:

- Biologinė įvairovė: Indonezija, Hondūras, Vietnamas
- Pažeidžiamumas klimato kaitos atžvilgiu: Brazilija, Indija, Vietnamas
- Žemės išnaudojimas ir miškų kirtimas: Brazilija, Indonezija, Kolumbija
- Vandens rizika: Brazilija, Indonezija, Vietnamas

Diagramoje parodytos „Lidl“ strategiškai svarbiausios žaliavos pagal pirkimų mastą. Remiantis tarptautiniais rizikos rodikliais buvo sumodeliuota didžiausia socialinė ir ekologinė rizika, susijusi su galimomis prekių kilmės šalimis.

Nustatyta rizika žmonėms ir aplinkai

Įgyvendindami savo valdymo metodus, nustatėme toliau nurodytas pagrindines žmonėms ir aplinkai kylančios rizikos grupes. Šiuo pagrindu vėliau sukūrėme veiksmingus žingsnius, kaip būtų galima dar labiau sumažinti šią riziką ir, vykdydami įmonės socialinės atsakomybės įsipareigojimus, apie tai nuolat rengiame ataskaitas.

Socialinė rizika

Vaikų darbas. Mokyklinio amžiaus vaikų įdarbinimas ir įdarbinimas esant pavojingoms sveikatai sąlygoms.

Priverstinis darbas. Prekyba žmonėmis, prievarta, grasinimai, darbo užmokesčio neišmokėjimas, skolų naštos perkėlimas, pavyzdžiui, nustatant aukštus tarpininkavimo mokesčius už aprūpinimą darbo vieta.

Nepakankamos darbuotojų teisės. Už pragyvenimo lygį mažesnio darbo užmokesčio mokėjimas, žala sveikatai dėl netinkamos darbų saugos, susivienijimų laisvės suvaržymas, nehumaniškas darbo laikas ir diskriminacija, priekabiavimas ar išnaudojimas.

Diskriminacija. Bet koks išskyrimas, atskyrimas ar geresnis vertinimas, be visa kita, dėl lyties, religijos, odos spalvos ar kilmės, dėl ko susidaro nevienodos sąlygos ar nepalanki padėtis.

Ekologinė rizika

Biologinė įvairovė. Ekosistemų funkcijų ir rūšių įvairovės praradimas

Pažeidžiamumas klimato kaitos atžvilgiu. Neatsparumas neigiamiems kaitos padariniams.

Žemės išnaudojimas ir miškų kirtimas. Miško plotų kirtimas keičiant žemės naudojimo paskirtį, buveinių nykimas.

Su vandeniu susijusi rizika. Vandens trūkumas ir neprieinamumas, vandens tarša.

3.2. Reikalavimų ir procesų apibrėžimas

CSR reikalavimų ir procesų integravimas į kasdienę veiklą yra esminis įmonės socialinės atsakomybės aspektas, nes tik taip bus galima sėkmingai pasiekti užsibrėžtų tikslų.

Kai nustatoma ir įvertinama su žaliavomis susijusi rizika, ji aptariama konsultuojantis su „Lidl“ vietos perkančiomis organizacijomis, strateginiais tiekėjais ir svarbiomis nevyriausybinėmis organizacijomis. Šių konsultacijų metu priimti sprendimai ir poziciniai dokumentai, kuriuos galima rasti mūsų interneto svetainėje, yra privalomi pirkimų tarnybai ir visiems tiekėjams. Šie sprendimai yra nuolat peržiūrimi ir atitinkamai nustatomi tikslai bei priemonės, kurių „Lidl Lietuva“ imasi siekdama išvengti su atitinkamomis žaliavomis susijusios socialinės ir ekologinės rizikos ar ją sušvelninti.

Šie sprendimai integruoti į mūsų įmonėje naudojamas prekių pirkimo praktikas kaip privalomi reikalavimai. Be to, mūsų pirkimų tarnybos darbuotojai sistemingai apmokomi šiais klausimais, kad, priimdami sprendimus dėl prekių įsigijimo, į juos atsižvelgtų.

„Lidl“ nuosekliai stebi, ar visi pirkimų tarnybos darbuotojai laikosi reikalavimų. Mes taip pat skatiname aktyviai keistis nuomonėmis ir palaikome dialogą su nevyriausybinėmis organizacijomis ir darbuotojų atstovais, siekdami pagerinti darbo sąlygas savo tiekimo grandinėje ir užtikrinti žmogaus teisių laikymąsi.

GĖLĖS IR AUGALAI

- Nuo **2019 m.** pabaigos visi mūsų augalai ir gėlės sertifikuoti pagal aplinkos ir socialinius standartus, kaip antai **GLOBALG.A.P** ir **GLOBALG.A.P GRASP** ir kai kurie turi papildomus sertifikatus, pavyzdžiui, **Fairtrade**.

VAISIAI IR DARŽOVĖS

- Mūsų vaisiai ir daržovės yra sertifikuoti pagal tvarios ūkininkystės programą **GLOBALG.A.P**, taip pat kai kurie turi papildomus sertifikatus, pavyzdžiui, **Fairtrade**.

ŽUVIS IR VĖŽIAGYVIAI

- Šaldytų žuvų, vėžiagyvių ir jų produktų, pagamintų laikantis atsakingos žvejybos standarto **MSC (Marine Stewardship Council)**, dalis bendrovės UAB „Lidl Lietuva“ nuolatiniame privačių prekių ženklų asortimente yra nuolatos didinama.
- Formuodami asortimentą, teikiame prioritetą toms žuvims ir vėžiagyviams, kurioms mažiausiai gresia išnykimas ir kurie yra žvejojami taikant tausojamuosius žvejybos metodus, sumažinančius priegaudą ir saugančius aplinką.
- Siūlome tik tokius tunų konservus, kuriuose yra tik „**Dolphin Safe**“ sertifikuotų tunų (kurie yra sugaunami nedarant žalos delfinams).

KAVA

- Nuo **2021 m.** pradžios **bent 30%** UAB „Lidl Lietuva“ privačių prekių ženklų kavos turės **UTZ, EU-Organic, Rainforest Alliance** arba **Fairtrade** sertifikatus.
- Nuo **2023 m.** pradžios **bent 50%** UAB „Lidl Lietuva“ privačių prekių ženklų kavos turės **UTZ, EU-Organic, Rainforest Alliance** arba **Fairtrade** sertifikatus.

KAKAVA

- Nuo **2021 m.** pradžios visi UAB „Lidl Lietuva“ privačių prekių ženklų produktai, turintys kakavos ir gauti iš Lietuvos tiekėjų, bus pagaminti naudojant tik sertifikuotą (**UTZ, EU-Organic, Rainforest Alliance** arba **Fairtrade**) kakavą.
- Nuo **2023 m.** pradžios **visi** UAB „Lidl Lietuva“ privačių prekių ženklų produktai, turintys kakavos, bus pagaminti naudojant tik sertifikuotą (**UTZ, EU-Organic, Rainforest Alliance** arba **Fairtrade**) kakavą.

PALMIŲ ALIEJUS

- Nuo **2021 m.** pradžios visi UAB „Lidl Lietuva“ privačių prekių ženklų **ne maisto** produktai bus pagaminti tik naudojant pagal „Apskritojų stalo diskusijos dėl tvaraus palmių aliejaus“ (**RSPO**) masės balanso sistemą sertifikuotą palmių (sėklų) aliejų.
- Nuo **2023 m.** pradžios visi UAB „Lidl Lietuva“ privačių prekių ženklų **maisto** produktai bus pagaminti tik naudojant **RSPO** sertifikuotą palmių (sėklų) aliejų.

ARBATA

- Nuo **2023 m.** pradžios visa UAB „Lidl Lietuva“ privačių prekių ženklų juodoji, žalioji ir raudonoji arbata (kai arbata yra pagrindinis ingredientas) turės **UTZ, EU-Organic, Rainforest Alliance** arba **Fairtrade** sertifikatus.
- Nuo **2023 m.** pradžios bent pusė visos UAB „Lidl Lietuva“ privačių prekių ženklų vaisinės ir žolelių arbatos taip pat turės **UTZ, EU-Organic, Rainforest Alliance** arba **Fairtrade** sertifikatus.

KIAUŠINIAI

- Nuo **2025 m.** pradžios UAB „Lidl Lietuva“ nebepardavinės narvuose laikomų vištų kiaušinių, o visi privačių prekių ženklų produktai, turintys sudėtyje kiaušinių ir gauti iš Lietuvos tiekėjų, bus gaminami nenaudojant narvuose laikomų vištų kiaušinių.
- Nuo **2026 m.** pradžios visi UAB „Lidl Lietuva“ privačių prekių ženklų produktai, sudėtyje turintys kiaušinių, bus gaminami nenaudojant narvuose laikomų vištų kiaušinių.

TEKSTILĖ IR MEDVILNĖ

- Nuo **2014 m.** pradžios dalyvaujame „Greenpeace Detox“ akcijoje, įsipareigodami iš savo tekstilės gamybos proceso pašalinti visas pavojingas chemines medžiagas.
- Iki **2025 m.** pabaigos 100% medvilnės savo privačių prekių ženklų drabužiams ir kitiems ne maisto prekių tekstilės gaminiams pirsime iš tvarių šaltinių, kurie laikosi **Cotton Made in Africa, Organic, Global Organic Textile** arba **Fairtrade** standartų.

CELIULIOZĖ

- Nuo **2021 m.** pradžios visi UAB „Lidl Lietuva“ privačių prekių ženklų ne maisto produktai (pavyzdžiui, žaislai, sodo, kempingo, kanceliarinės prekės ir kt.) bus pagaminti tik naudojant žaliavas iš perdirbto popieriaus arba **FSC** (Forest Stewardship Council, liet. Miškų priežiūros tarnyba) sertifikuotą pirminį plaušą.
- Nuo **2026 m.** pradžios visi UAB „Lidl Lietuva“ privačių prekių ženklų produktai, tokie kaip kosmetikos ir higienos prekės (angl. „near-food items“), bus pagaminti tik naudojant žaliavas iš perdirbto popieriaus arba **FSC** sertifikuotą pirminį plaušą.

3.3. Įgyvendinimas ir kontrolė

Socialinės atsakomybės įgyvendinimą matome kaip dinamišką procesą, kurio mastą ir sandarą nuolatos peržiūrime ir plėtojame padedant išorės suinteresuotoms šalims ir partneriams (pavyzdžiui, pilietinės visuomenės organizacijoms, darbuotojų atstovams).

Tai darydami, pirmiausia sutelkiame dėmesį į tai, kad būtų sumažinta rizika žmogaus teisių ir aplinkos apsaugos srityje gaminant mūsų privačių prekės ženklų produktus. Jie ne tik sudaro didžiąją mūsų apyvartos dalį, bet ir esame už juos tiesiogiai atsakingi. Mūsų atliekamos tiekimo grandinių analizės rezultatus naudojame formuodami savo vidinius procesus ir pirkimų įpareigojimus. Tuo pačiu rengiame ir politiką, skirtą mūsų verslo partneriams. Šioje politikoje nurodoma, kaip sukurti socialinės vadybos sistemas, kuriomis palaikomas socialinės atsakomybės įgyvendinimas visoje tiekimo grandinėje. Savo klientams siūlome ir žinomų prekės ženklų produktus, tokiu būdu skleidžiame savo idėjas apie tvarumą tiekimo grandinėse ir žinomų prekės ženklų gamintojams bei tikimės, kad jie taip pat laikysis griežtesnių reikalavimų.

Kad galėtume veiksmingai šalinti galimą nepageidaujamą poveikį ir užtikrinti pagarbą žmogaus teisėms savo tiekimo grandinėse, į šį procesą privalo įsitraukti visi susiję asmenys. Todėl siekiame užsitikrinti visų susijusių darbuotojų ir verslo partnerių sąmoningumą rengdami jiems specializuotus mokymus: CSR vadovai reguliariai rengia vidinius visiems pirkimų tarnybos darbuotojams skirtus seminarus, kuriuos papildoma tiekimo grandinėje organizuojami mokymai, kuriuos veda ekspertai iš tokių organizacijų kaip „Save the Children“, GIZ, CARE ar „Fairtrade“.

Laikydami savo valdymo metodu, savo partnerius raginame nuosekliai įgyvendinti visas priemones. Šioms priemonėms taip pat priskiriama mūsų tiekėjų kontrolė ir vertinimas pagal CSR kriterijus, o taip pat nepriklausomų auditų atlikimas.

Maisto prekių segmente be sertifikavimo naudojame ir kitus būdus, skatinančius tvaresnę žaliavų gamybą. Mes remiame įvairius projektus, kurių ištakos yra prie mūsų tiekimo grandinių šaltinio, ir ypač skatiname smulkiųjų ūkininkų ir ūkininkų ugdymą supažindinant su tvariais ūkininkavimo metodais.

Mes suvokiame, kad daugelyje mūsų rizikingų tiekimo grandinių didžiąją darbuotojų dalį sudaro moterys, kurios dėl įvairių, iš dalies šaliai ar konkrečiam sektoriui būdingų, priežasčių susiduria su tiesiogine galimų žmogaus teisių pažeidimų rizika, todėl mes, „Lidl Lietuva“, pasirašėme JT moterų įgalinimo principus.

JT moterų įgalinimo principai

Pagrindinė rizika: diskriminacija.

„Lidl Lietuva“ 2020 m. pasirašė JT moterų įgalinimo principus (angl. WEPs – Women’s Empowerment Principles). WEP – tai bendra „UN Women“ ir „UN Global Compact“ iniciatyva. Tai – pirmoji pasaulinio masto iniciatyva, kuria siekiama nagrinėti moterų pozicijų skatinimo ir stiprinimo tiekimo grandinėse ir įmonėse klausimus. Ši iniciatyva skirta įmonėms bei koncernams ir apima šiuos septynis principus, skirtus stiprinti moterų pozicijas įmonėse:

1. Įdiegti lygias galimybes remiančią vadovavimo kultūrą;
2. Sąžiningai elgtis su visais vyrais ir moterimis profesinėje veikloje, gerbti ir skatinti žmogaus teises ir nediskriminavimo principus;
3. Užtikrinti visų darbuotojų sveikatą, saugą ir gerovę;
4. Skatinti moterų švietimą, mokymą ir profesinę raidą;
5. Įdiegti įmonės plėtros, tiekimo grandinės ir rinkodaros praktikas, įgalinančias moteris;
6. Skatinti lygybę bendruomenių iniciatyvomis ir propagavimu;
7. Matuoti ir viešinti pasiekimus lyčių lygybės srityje.

Itin palankiai vertiname tai, kad nuolat didėja mums aktualių lygių galimybių ir teisingumo lyčių srityje temų svarba.

Tiekimo grandinėje mes taip pat norime skatinti moterų teises. Pavyzdžiui, Gvatemaloje vykdomo projekto dėmesio centre yra moterų vaidmens stiprinimas kavos gamyboje. Bolivijoje labai svarbi parama smulkiesiems kavos augintojams, telkiant juos į kooperatyvus. Dramblio Kaulo Krante įgyvendinamam projektui siekiama pritaikyti tvarius kakavos auginimo metodus: vien tik ši akcija padėjo mums kreiptis į 18 tūkst. smulkiųjų augintojų (taip pat žr. 3.3.2 Tvari kakavos tiekimo grandinė).

Visais šiais projektais siekiama stiprinti žaliavų gamintojus ir plėsti jų žinias ir įgūdžius, kad jie galėtų užsitikrinti didesnes pajamas ir laiku prisitaikyti prie klimato kaitos poveikio. Šiuos projektus įgyvendiname kartu su pripažintais partneriais, pavyzdžiui, „Fairtrade“, CARE, UTZ ir GIZ.

Mes visi esame įsitikinę: tik bendradarbiaudami su pilietinės visuomenės organizacijomis, ekspertais ir kitomis įmonėmis pasieksime ilgalaikio tiekimo grandinių gerinimo. Todėl keičiamės informacija su svarbiais rinkos dalyviais, steigiamo daugiašales partnerystes su suinteresuotomis šalimis ar dalyvaujame jau veikiančiose daugiašalėse suinteresuotųjų šalių iniciatyvose. Pavyzdžiui, „Lidl“ yra RTRS valdybos narė, aktyvi „World Banana Forum“ dalyvė, „Tvarios kakavos forumo“ steigėja ir iki šiol – narė, priklauso GLOBALG.A.P GRASP techniniam patariamajam komitetui ir dalyvauja Bangladešo susitarimo, ACT iniciatyvos ir RSPO darbo grupių veikloje.

Mūsų partneriai

Produktų sertifikatai:

Daugiašalės suinteresuotųjų šalių iniciatyvos:

Partneriai:

Kitas svarbus mūsų požiūrio komponentas yra nepriklausomas patikrinimas, pavyzdžiui, antrosios šalies sertifikavimas ar socialiniai audita. Suprantame, kad tokiu patikrinimu, kuris yra vienintelė priemonė, pagerinti darbo sąlygas ar aptikti kai kurias sunkiai nustatomas pažeidimus, pavyzdžiui, priverstinio darbo draudimo nesilaikymą, kartais yra sudėtinga. Nepaisant to, šie nepriklausomų institucijų patikrinimai yra svarbi priemonė norint atskleisti galimus rizikos rodiklius ir sistemingai prižiūrėti esamą tiekimo grandinės situaciją. Pavyzdžiui, mūsų maisto produktų segmento tiekimo grandinėje vykdome rizikos vertinimą grindžiamus SEDEX socialinio atsakingumo auditus, siekdami kontroliuoti darbo sąlygas ir taip jas nuolat gerinti. Šių auditų metu, kurie kartais trunka kelias dienas, nepriklausomi tikrintojai vietoje vertina, ar laikomasi sveikatą reglamentuojančių teisės aktų, įstatymais numatyto darbo laiko, paisomos darbuotojų teisės ir vykdomi kiti įpareigojimai.

Daliai mūsų vaisių ir daržovių tiekimo grandinių taikoma GLOBALG.A.P GRASP programa. Išorės auditorių atliktas vertinimas padeda mums vertinti mūsų tiekimo grandinėje dalyvaujančius ūkininkus naudojant svarbius socialinius rodiklius.

Ne maisto prekių srityje reguliariai peržiūrime žmogaus teisių standartus ir kasmet vykdome nepriklausomus „Amfori BSCI“ socialinio atsakingumo auditus visų privačių prekių ženklų produktų gamintojų įmonėse ne Europos šalyse. Šių auditų rezultatus sistemingai analizuojame ir jų pagrindu priimame sprendimą dėl prekių įsigijimo.

Savaime suprantama, šioje verslo srityje mes taip pat komunikuojame savo lūkesčius prekes mums tiekiantiems tiekėjams: tikslinėse politikose, pavyzdžiui, atsakingo įdarbinimo politikoje, be visa kita, raginame juos aktyviais veiksmais užkirsti kelią vaikų ir priverstiniam darbu.

Be to, ne maisto prekių srityje taip pat dalyvaujame įvairiuose projektuose bei iniciatyvose, kurių tikslas yra spręsti ekologinio ir socialinio pobūdžio iššūkius, visų pirma, tekstilės gamybos sektoriuje: žemus darbo ir aplinkos apsaugos standartus, gausų žaliavų, chemikalų, energijos ir vandens naudojimą.

Nuo 2009-2019 m. metų kartu su savo partneriais GIZ Bangladeše ir Kinijoje įvykdėme plataus masto paramos projektus, kuriuose dalyvavo apie 200 tiekėjų ir kurie buvo skirti supažindinti su aplinkos, darbo ir saugos standartais. Šie projektai, be visa kita, padėjo mums pasiekti dalį „Greenpeace Detox“ akcijos tikslų, kurioje „Lidl“ dalyvauja nuo 2014 m. Siekdama ilginiui įpareigoti tekstilės tiekėjus Bangladeše, kuri yra svarbi gamybos šalis, laikytis aukštesnio lygio saugos ir priešgaisrinės saugos standartų, „Lidl“ pasirašė tarptautinį susitarimą priešgaisrinės ir pastatų saugos srityje, dar vadinamą Bangladešo susitarimu dėl gaisro ir pastatų saugos.

Tiekimo grandinėje padarytų darbo teisių pažeidimų atvejais „Lidl“ kartu su verslo partneriais siekia ieškoti sprendimų, kaip gerinti situaciją. Verslo ryšius nutraukiame dėl žmogaus teisių pažeidimų tik tais atvejais, jei visi kiti būdai jau išbandyti. Kad geriau suprastume žmogaus teisių pažeidimų poveikį mūsų tiekimo grandinėje, be socialinio atsakingumo auditų kasmet papildomai atliekame tris socialinio poveikio tyrimus arba poveikio žmogaus teisėms vertinimus ir skelbiame jų išvadas.

Toliau šiame dokumente pateikiame atrinktas konkrečių atvejų studijas ir paaiškiname, kokių priemonių ėmėmės atitinkamose tiekimo grandinėse, remdamiesi įvertinta rizika.

3.3.1. Tinkami atlyginimai ir pajamos

Pagrindinė rizika: diskriminacija, mažos pajamos

„Lidl“ suvokia tinkamą atlyginimą (angl. Living wage) kaip vieną iš pagrindinių žmogaus teisių, nes tik tuomet darbuotojai(-os) galės užtikrinti sau ir savo šeimos nariams deramą gyvenimo lygį. Deja, visame pasaulyje ir toliau skurde gyvena šimtai milijonų žmonių. Dažnai šių žmonių gaunamo atlyginimo ar pajamų nepakanka pragyvenimui. Ypač sunkiai sekasi išgyventi iš savo veiklos ūkininkams augančios ekonomikos ir besivystančiose šalyse, nepaisant jų svaraus indėlio į pasaulinės gerovės kūrimą.

Tinkamo atlyginimo ir tinkamų pajamų turi pakakti apmokėti mitybos, vandens, būsto, švietimo, sveikatos priežiūros, transporto, drabužių išlaidas ir tenkinti kitus svarbiausius poreikius. Tam priskiriamos ir santaupos nenumatytiems atvejams.

Dar 2006 m. priimtame Elgesio kodekse „Lidl“ aiškiai įsipareigojo siekti tinkamų atlyginimų ir nuo tada pasisako už geresnį darbo apmokėjimą, kurį, pavyzdžiui, padeda užtikrinti mūsų produktai, pažymėti „Fairtrade“ ženklu.

Pagrindinis iššūkis, kuris aktualus iki šiol: kartu su kitais rinkos dalyviais ieškoti būdų, kurie padėtų kuo didesniai žmonių skaičiui mūsų tiekimo grandinėse užtikrinti tinkamą atlyginimą ar pajamas. Siekdama šio tikslo, „Lidl“ kartu su kitomis įmonėmis prisiėmė savanorišką įsipareigojimą dėl tinkamų atlyginimų ir pajamų. Drauge įsipareigojame imtis šių svarbių veiksmų ir apmokėti savo partnerius bei pirkimų tarnybos darbuotojus, koku būdu šie veiksmai gali būti įgyvendinami:

- **Pritarimo įmonių lygiu skatinimas**

Užtikriname, kad visi susiję mūsų įmonės darbuotojai suvokia tinkamų atlyginimų ir pajamų būtinumą.

- **Įtvirtinimas tvarumo gairėse**

Mūsų įmonės gairių tikslas yra pasiekti, kad mūsų pasaulinėse tiekimo grandinėse būtų įgyvendinami tinkami atlyginimai ir pajamos. Savo aiškia pozicija šiuo atžvilgiu išdėstėme dar 2006 m. priimtame Elgesio kodekse.

- **Tiekimo grandinių skaidrumo didinimas**

Siekiame padidinti skaidrumą, kuris leistų geriau vertinti mūsų privačių prekės ženklų produktų įtaką darbo užmokesčio ir pajamų lygiui. Išsamios informacijos apie mūsų konkrečius planus didinant skaidrumą rasite skyriuje 3.5 Komunikacija.

- **Rizikos identifikavimas**

Gerinsime supratimą, kokias žaliavas perkant ir kokiuose prekių pirkimo regionuose bei tiekimo grandinių schemose kyla ypač didelė mažo darbo užmokesčio ir pajamų rizika.

Tapę platformos „Fruit Juice Platform“ nariu, prisidedame prie šiuo metu Brazilijoje atliekamos studijos, kuria siekiama nustatyti apelsinmedžių augintojų pajamų ir atlyginimų atotrūkį.

- **Pajamų ir atlyginimų atotrūkio nustatymas ir mažinimas**

Mūsų pasaulinėse didelės rizikos tiekimo grandinėse veikiančių gamintojų lygiu vykdomė pajamų ir atlyginimų atotrūkio analizės.

Rinkai pasiūliusi privataus ženklo „WayToGo“ šokoladą, nuo 2019 m. „Lidl“ įmonių grupė tiesiogiai dalyvauja užtikrinant geresnes Ganos kakavos augintojų pajamas. 2018 m. Ganos kakavos augintojų pajamos viso darbo sudarė apie 52 % pragyventi reikalingų pajamų. Bendradarbiaudama su „Fairtrade“ organizacija, kakavos augintojų kooperatyvu „Kuapa Kokoo“ ir nevyriausybine organizacija „Rikolto“, už kiekvieną toną kakavos, naudojamos gaminant „WayToGo“ prekės ženklo šokoladą, „Lidl“ Ganoje moka išmoką, skiriamą papildomai prie „Fairtrade“ išmokos. Šie pinigai bus investuojami į projektus, kuriais siekiama toliau tvariai gerinti smulkiųjų ūkininkų pajamų situaciją. Mūsų projekto naudą jau pirmaisiais metais pajus 440 smulkiųjų ūkininkų, iš kurių ketvirtadalis yra moterys.

- **Atsakingų prekių pirkimo praktikų rėmimas**

Analizuojame, kokios pasekmės rizikingose tiekimo grandinėse kyla sumažinus pajamų ir atlyginimų atotrūkį. Atsižvelgdami į rezultatus, kartu su mūsų pirkimų tarnybos darbuotojais ir tiekėjais parengsime atsakingas prekių pirkimo praktikas ir jų įgyvendinimo strategijas.

2019 m. „Lidl“ prisijungė prie iniciatyvos „Veikti, bendradarbiauti, transformuotis“ (angl. ACT – action, collaboration, transformation). ACT yra pirmas pasaulinis susitarimas, kuriuo siekiama, kad su tekstilės pramonės atstovais gamybos šalyse būtų sudarytos regioninės sektorinės sutartys. Šio susitarimo pagrindu nustatyti atlyginimai pagrįsti atsakingomis prie susitarimo prisijungusių įmonių prekių pirkimo praktikomis. Be to, ACT parengė priemones, kad būtų galima įvertinti iniciatyvos poveikį: tekstilės gamintojai ir darbuotojų atstovai vertina, ar įmonės veiksmingai įgyvendina savo pareigas ir sudaro atitinkamas sąlygas mokėti didesnius atlyginimus. Šalys, kuriose pirmiausia bus įgyvendinama ACT iniciatyva, yra Kambodža, Mianmaras, Bangladešas ir Turkija.

- **Veiksmingumo įvertinimas**

Mes identifikuojame ir išbandome metodus, kuriais remiantis išanalizuojamas ir įvertinamas mūsų požiūrio poveikis gamintojų darbo užmokesčiui ir pajamoms.

3.3.2. Tvari kakavos tiekimo grandinė

Pagrindinė rizika: vaikų darbas, priverstinis darbas, mažos pajamos, klimato kaita, biologinis įvairovės praradimas, miškų kirtimas

Kakava yra svarbi mūsų prekių žaliava. Mūsų atliktas rizikos tyrimas parodė, kad kakavos tiekimo grandinėje – visų pirma kakavos vaisių auginimo stadijoje – kyla žmogaus teisių ir aplinkos apsaugos pažeidimų rizika. Pagrindinėse kakavą auginančiose šalyse Vakarų Afrikoje kakavos gamyba dažnai siejama su žmogaus teisių pažeidimais, tokiais kaip vaikų darbas, priverstinis darbas ir nesąžiningas darbo užmokesčio, mažesnio už pragyvenimo lygį, mokėjimas. Smulkiųjų ūkininkų, auginančių 90 % pasaulinio kakavos derliaus, pajamoms pavojų kelia ir itin svyruojančios kainos. Ekologinė rizika susijusi su tropinių atogrąžų miškų kirtimu bei plataus masto žemės naudojimo paskirties keitimais. Kakavos auginimo plotų dalis Vakarų Afrikoje nuo 1961 iki 2011 m. išaugo 107 % ir tai yra pagrindinė atogrąžų miškų naikinimo priežastis šiame regione. Dėl miškų kirtimo gausėja į atmosferą išsiskiriančių šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, kyla pavojus ekosistemų funkcionavimui, o vietos gyventojai gali netekti pragyvenimui būtinų lėšų.

Siekdami pašalinti šį poveikį, kuris pasireiškia kakavos tiekimo grandinėje, pirmiausia įpareigojame savo tiekėjus laikytis „Lidl“ Elgesio kodekso normų. Be to, pirmenybę teikiame kakavai iš sertifikuotų gamintojų, kurie turi, pavyzdžiui, pagal „Fairtrade“ principus išduotą sertifikatą. Šie principai garantuoja, kad augančios ekonomikos ir besivystančiose šalyse smulkiųjų ūkininkų šeimoms bus mokamas geresnis atlygis, o plantacijose dirbantiems darbuotojams suteikiamos tinkamos darbo sąlygos. Ūkininkai, auginantys produkciją pagal „Fairtrade“ principus, ypatingą dėmesį skiria miškų ir ekosistemų tausojimui.

Siekdama aktyviais veiksmais paskatinti aplinkai ir socialiniu atžvilgiu atsakingą auginimą, 2012–2019 m. „Lidl“ kartu su agentūra GIZ Dramblio Kaulo Krante finansavo kakavos augintojų ir smulkiųjų kakavos augintojų mokymo centro steigimą. Mokymo kursuose, kuriuose buvo mokoma tvarių ir produktyvių ūkininkavimo metodų, dalyvavo 18 tūkst. ūkininkų ir ūkininkų.

Pagrindiniu uždaviniu išlieka smulkiųjų augintojų pajamų situacija. 2019 m. „Lidl“ tapo pirmąją pasaulyje maisto produktų mažmeninės prekybos įmone, pradėjusia vykdyti privataus prekės ženklo projektą „WayToGo“, tiesiogiai skatinantį didesnę apmokėjimą Ganos kakavos augintojams. Siekdama įgyvendinti šį tikslą, „Lidl“ suvienijo jėgas su „Fairtrade“, kooperatyvu „Kuapa Kokoo“ ir nevyriausybine organizacija „Rikolto“. Projektu norima aktyviai gerinti Ganos kakavos augintojų darbo užmokesčio situaciją. „Lidl“ moka papildomą sąžiningos prekybos priemonę, skirtą padidinti augintojų pajamas. Ypatingas privalumas: projektas suteikia galimybę visiškai tiksliai nustatyti kakavos kilmę, t.y. iki pat Ganoje veikiančių augintojų kooperatyvų, auginančių kakavą „Fairtrade“ sertifikuoto šokolado plytelių gamybai. Kartu su verslo partneriais apsilankėme šiuose kooperatyvuose ir išsamiau susipažinome su jų veikla.

„WayToGo“ ženklu pažymėto šokolado jau galima įsigyti Belgijoje ir Nyderlanduose. Ateityje šio šokolado bus galima rasti ir daugelyje kitų šalių esančiose „Lidl“ parduotuvėse.

3.3.3. Tvari žuvis tiekimo grandinė

Pagrindinė rizika: priverstinis darbas, išteklių švaistymas, biologinės įvairovės praradimas

Atlikta rizikos analizė parodė, kad žuvininkystės sektoriuje labai svarbu saugoti žuvų išteklius ir remti pažeidžiamus darbuotojus. Jūros padeda stabilizuoti klimatą ir suteikia prieglobstį daugeliui gyvūnų ir augalų rūšių. Žuvis yra svarbus mitybos šaltinis milijonams žmonių; daugelyje besivystančių šalių žuvis yra netgi pagrindinis baltymų šaltinis. Deja, Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) duomenimis 33 % komerciniais tikslais naudojamų žuvų išteklių yra pernelyg išnaudoti, 60 % - visiškai išnaudoti (2018 m. liepos mėn. duomenys). Pergaudymas gali ne tik neigiamai paveikti milijonų žmonių mitybos šaltinį, bet ir kelia didelę grėsmę biologinei įvairovei.

„Lidl“ aktyviai siekia atsakingesnio požiūrio į jūros ir žuvis produktus. Teikiame daug dėmesio tam, kad būtų išsaugotos ir apsaugotos pasaulinės jūrų ekosistemos. Produktams suteiktas MSC sertifikatas rodo, kad tų žuvis išteklių eksploatacija neperžengia tausaus naudojimo lygio. Šio žvejybos ženklo kriterijams priskiriamas atsakingas žvejybos priemonių naudojimas, kuo mažesnis priegaudos kiekis ir ilgalaikis žuvų bei kitų jūros gyvūnų buveinių išsaugojimas. Be to, MSC standartas garantuoja, kad visi tiekėjai buvo patikrinti, ar laikosi priverstinio darbo ir vaikų darbo draudimo politikos. O ASC ženklas nurodo, kad žuvis ir jūros produktai užauginti žuvų ūkiuose, kuriuose naudojama auginimo praktika padeda mažinti neigiamą akvakultūros poveikį žmogui ir aplinkai.

Skatindama šias organizacijas, kartu „Lidl“ remia ir reikalauja jas nuolat gerinti. Todėl itin sveikiname MSC iniciatyvą, kad nuo 2020 m. socialinio atsakingumo auditai (SMETA, BSCI ar SA8000) bus privalomi visiems MSC sertifikato turėtojams, veikiantiems didelės rizikos šalyse.

„Lidl“ atsiriboja nuo neteisėtos, nedeklaruojamos ir nereglamentuojamos žvejybos (NNN žvejyba = neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama žvejyba) bei neteisėtų žvejybos būdų. Iš savo žuvis tiekėjų „Lidl“ reikalauja, kad gaminius būtų galima atsekti visoje tiekimo grandinėje, todėl rekomenduoja teikti pirmenybę mažos rizikos technologijoms ir nenaudoti žaliavos, gautos vykdant NNN žvejybą.

3.3.4. Sąžininga prekyba bananais

Pagrindinė rizika: mažos pajamos, diskriminacija, darbuotojų teisės, klimato kaita, vandens suvartojimas

Bananas yra visame pasaulyje labiausiai vartojamas šviežias vaisius. Vis dėlto, tradicinis bananų auginimas susijęs su nemaža aplinkos rizika, pavyzdžiui, biologinės įvairovės sunykimu ir itin smarkiu parduodamų bananų rūšių įvairovės mažėjimu. Socialinė rizika yra susijusi su darbo teisių pažeidimais ir per mažu plantacijose dirbančių darbininkų atlygiu.

Pradėjusi prekiauti „Fairtrade“ sertifikuotais bananais, „Lidl Lietuva“ žengė dar vieną svarbų žingsnį tvaraus asortimento plėtros kelyje. Tai patvirtina mūsų siekį gerinti gyvenimo bei darbo sąlygas augintojams ir nustatyti aukštesnius ekologinius standartus bananus auginančiose šalyse. Mes ir toliau sieksime, kad sąžiningos prekybos bananai pakeistų tradicinius bananus.

Sąžininga prekyba daro įtaką visai pridėtinės vertės grandinei ir visiems kilmės šalių veiklos sektoriams. Sertifikuojant bananų plantacijose ir tarp augintojų nustatomi privalomi socialiniai, ekologiniai, ekonominiai ir politiniai standartai, tarp jų – tinkami atlyginimai, atitiktis darbų saugos ir sveikatos nuostatomis, kova su seksualine diskriminacija ir smurtu bei tvarus ūkininkavimas. „Fairtrade“ išmokos teikia naudą visai bendruomenei: gautomis išmokomis finansuojamos plantacijų darbininkų tęstinio švietimo programos, vaikų mokyklų kūrimas ir infrastruktūros plėtra.

Tačiau „Lidl“ yra ne vienintelė įmonė, siekianti geresnių sąlygų bananų gamybos sektoriuje. Savo naryste susivienijimuose ir daugiašalėse suinteresuotųjų šalių iniciatyvose kartu su kitomis įmonėmis ir rinkos dalyviais skatiname teigiamus pokyčius bananus auginančiose šalyse. Pavyzdžiui, 2016 m. tapome pirmuoju žemų kainų parduotuvių tinklu, prisijungusiu prie „World Banana Forum“, todėl aktyviai prisidedame prie gamybos ir darbo sąlygų gerinimo bananų sektoriuje.

Galiausiai, ne mažiau svarbu ir tai, kad drauge su kooperacijos partneriais imamės rimtų veiksmų, kad atlyginimai bananų sektoriuje atitiktų pragyvenimo lygį. Bendradarbiaujant su „World Banana Forum“ ir „Global Living Wage Coalition“ buvo patvirtinti orientaciniai tinkamų atlyginimų dydžiai, kurių įgyvendinimo bus siekiama „Fairtrade“ sertifikavimui keliamais reikalavimais. Tuo pat metu „Fairtrade“ išmokos gali būti specialiai panaudotos pajamoms tiesiogiai didinti. Daugiašalės suinteresuotųjų šalių iniciatyvos nukreiptos į tvirtą gamintojų interesų atstovavimą.

3.4. Tobulinimas

Mes nuolat vertiname, ar mūsų taikomos priemonės yra veiksmingos ir šias priemones atitinkamai tobuliname. To pasiekti mums padeda nuolatinis keitimasis informacija su mūsų suinteresuotomis šalimis ir mūsų partnerių, tiekėjų ir nevyriausybinių organizacijų patirtis. Be to, šį procesą remia mūsų pirkimų tarnybos socialinės atsakomybės vadovybė, tam pasitelkusi stebėsenos sistemą ir naudodama reguliarias ataskaitas. Šios komunikacijos metu surinkta informacija panaudojama įgyvendinant mūsų įmonės socialinės atsakomybės įsipareigojimus.

Veikiantys pranešimų apie pažeidimus teikimo mechanizmai ir atitinkamos korekcinės priemonės ženkliai padeda galimų žmogaus teisių pažeidimų stebėtojams ar suinteresuotiesiems subjektams. Esame įsitikinę, kad veiksmingi pranešimų teikimo mechanizmai gali padėti anksti atpažinti problemas ir sistemingai iširti žmogaus teisių pažeidimus, todėl „Lidl“ vadovaujasi Jungtinių Tautų verslo ir žmogaus teisių pagrindiniais principais (UNGP) ir siekia užtikrinti teisėtą, prieinamą, suderintą su teisės aktais, skaidrų, suprantamą ir subalansuotą pranešimų perdavimo mechanizmą, kuris remiasi keitimusi informacija bei dialogu ir yra mūsų nuolatinio mokymosi šaltinis. Šie pranešimų apie pažeidimus teikimo mechanizmai yra mūsų Elgesio kodekso dalis.

Apie atitikties pažeidimus „Lidl Lietuva“ galima pranešti, pasinaudojus internetine pranešimų perdavimo sistema. Visus per šią sistemą perduotus pranešimus išanalizuos UAB „Lidl Lietuva“ atitikties pareigūnas / įmonės vidaus teisininkas, atsakingas už atitikties klausimus. Naudojantis UAB „Lidl Lietuva“ pranešimų perdavimo sistema, užtikrinamas pranešėjų konfidencialumas bei išsaugomas anonimiškumas, nebent pranešėjai savo iniciatyva norėtų atskleisti savo asmens duomenis. Prie pranešimų perdavimo sistemos galima prisijungti iš bet kurio įrenginio, kuriame veikia interneto ryšys naudojant šią nuorodą: [pranešimų perdavimo sistema](#).

Ypač rizikingoms tiekimo grandinėms siekiama sukurti papildomus pranešimų teikimo mechanizmus, specialiai pritaikytus šiam tikslui. Pavyzdžiui, „Lidl“ yra aktyvi Bangladešo susitarimo darbo grupės, kuriančios tinkamą tekstilės sektoriaus darbuotojų skundų nagrinėjimo mechanizmą Bangladeše, narė.

3.5. Komunikacija

Savo socialinės atsakomybės ataskaitoje įsipareigojame nuolat ir išsamiai informuoti vidaus ir išorės tikslines grupes apie uždavinius, padarytą pažangą ir naujausias žinias. Įgyvendindami skaidrią ir išsamią atskaitomybės sistemą, įsipareigojame:

- Savo tiekimo grandinėse reguliariai atlikti viso prekių asortimento rizikos analizes. Gautus rezultatus nuolat vertinsime ir nuo 2020 m. pradžios skelbsime viešai. Taip pat kartą per metus aptarsime šiuos rezultatus su mūsų suinteresuotomis šalimis.
- **2020** m. imsime kurti būdą, siekdami savo pasaulinėse tiekimo grandinėse įgyvendinti tinkamas pajamas ir atlyginimus ir tuo pačiu dar labiau mažinti pajamų atotrūkį. Tuo tikslu jau ėmėmės veiksmų šiose tiekimo grandinėse:
 - apelsinų tiekimo grandinė Brazilijoje (pagal „Fruit Juice Platform“);
 - kakavos tiekimo grandinė Ganoje (pagal projektą „WayToGo“);
 - bananų tiekimo grandinė Ekvadore (bendradarbiaujant su „Fairtrade“);
 - tekstilės tiekimo grandinė Kambodžoje, Mianmare, Bangladeše ir Turkijoje (pagal ACT iniciatyvą).
- Be šių projektų nuolat įgyvendiname programas, reikalingas tiesiogiai paremti moteris, smulkiuosius augintojus ir prioritetinėse tiekimo grandinėse dirbančius darbuotojus ir sudaryti jiems geresnes sąlygas gauti tinkamas pajamas ir atlyginimus. Šioje srityje remsime iniciatyvą „Living Wage/income benchmark“.
- Nuo **2020** m. gegužės mėn. didinsime savo tiekimo grandinių skaidrumą ir teiksime daugiau informacijos apie mūsų tiesioginius tiekėjus. Tokia informacija apima mūsų privačių prekių ženklų ne maisto produktų gamintojų pavadinimus ir adresus.
- Iki **2021** m. pabaigos mūsų didelės rizikos tiekimo grandinėse atliksime tris socialinio atsakingumo auditus arba poveikio žmogaus teisėms vertinimus. Dėmesys bus kreipiamas poveikiui, kurį mūsų verslas daro žmogaus teisių pažeidimo rizikai, visų pirma kylančiai moterims, smulkiesiems augintojams ir darbuotojams. Pirmosiose studijose nagrinėsime arbatos tiekimo grandinę Kenijoje, bananų tiekimo grandinę Pietų Amerikoje ir uogų tiekimo grandinę Ispanijoje. Šio proceso metu bendradarbiausime su suinteresuotomis šalimis, pilietinės visuomenės organizacijomis, darbuotojų atstovais ir bendruomenėmis. Įsipareigojame skelbti atitinkamų veiksmų planus.
- Nuo **2021** m. šiuos auditus rengsime tris kartus per metus (iki 2025 m.). Tai darydami, nuolat peržiūrėsime ir tobulinsime savo principus naudodami visame pasaulyje pripažintus metodus.
- Potencialiai suinteresuotiems itin rizikingų tiekimo grandinių dalyviams planuojame iki **2021** m. pabaigos suteikti galimybę lengvai pasinaudoti skaidriais skundų pranešimo mechanizmais ir

veiksmingomis taisomosiomis priemonėmis.

- Iki 2021 m. pabaigos paskelbsime įmonės poziciją dėl lyčių lygybės tiekimo grandinėje.

4. Organizacija ir atsakomybės paskirstymas

Už įmonės socialinės atsakomybės įsipareigojimus atsako „Lidl Lietuva“ vadovybė, o Pirkimų tarnyba yra atsakinga už įsipareigojimų įgyvendinimą. Visos „Lidl“ šalys nuolatos keičiasi informacija tarpusavyje ir pasitelkia išorės ekspertus, kurie konsultuoja vidaus ir išorės priemonių gerinimo bei įmonių socialinės atsakomybės tikslų įgyvendinimo klausimais.

„Lidl“ tarptautinis padalinys

CEO

Atsako už įmonės socialinės atsakomybės pareigų vykdymą (įskaitant pagarbos žmogaus teisėms ir poveikio aplinkai sumažinimo užtikrinimą)

Pirkimų tarnybos vadovybė

Atsako už socialinės atsakomybės strategijos įgyvendinimą tarptautiniu lygiu

Pirkimų socialinės atsakomybės skyrius

Imasi veiksmų, kad būtų įgyvendinama strategija ir vykdomas integravimas į sprendimų dėl prekių pirkimo priėmimo procesus tarptautiniu lygiu

„Lidl Lietuva“

CEO

Atsako už įmonės socialinės atsakomybės pareigų vykdymą (įskaitant pagarbos žmogaus teisėms ir poveikio aplinkai sumažinimo užtikrinimą)

Pirkimų tarnybos vadovybė

Atsako už socialinės atsakomybės strategijos įgyvendinimą šalies lygiu

Pirkimų socialinės atsakomybės skyrius

Imasi veiksmų, kad būtų įgyvendinama strategija ir vykdomas integravimas į sprendimų dėl prekių pirkimo priėmimo procesus šalies lygiu

